

Апотекарска пракса

ISSN 1451-1827

ГЛАСНИК ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ

86

МАЈ/ЈУН 2010

НОВИ САЗИВ
СКУПШТИНЕ
ФКС

Rešenje protiv bora čak i za veoma OSETLJIVU kožu

VIŠE OD 10 GODINA DOKAZANE EFIKASNOSTI
I DOBRE PODNOŠLJIVOSTI.

Preko 10 godina Eucerin Q10 proizvodi se preporučuju čak i za veoma osetljivu kožu. Koenzim Q10 koji se normalno nalazi u koži, sprečava pojavu i boru se protiv finih linija i bora, tako što nadoknađuje energetske deficit izazvan godinama i ubrzava regeneraciju ćelija. Svi proizvodi su klinički ispitani i dokazana je odlična podnošljivost na koži. Svi su bez boja i mirisa.

www.Eucerin.com

Q10 GODINA I 10 MILIONA
POTROŠAČA

*A. Scholerer et al. Clinical and biophysical efficacy of a coenzyme Q10 containing anti-wrinkle cream. EADV Conference 2008

Eucerin

NAUKA U SLUŽBI ZDRAVE KOŽE

Samo u apotekama

Реч уредника

Нова Скупштина ФКС конституисана је на седници одржаној 10. јуна. На овој седници, која је била и изборна, изабрана су нова тела и органи руковођења Коморе. Детаљан извештај можете прочитати на првим страницама часописа.

Дуго очекивана измена Правилника о лиценцирању ступила је на снагу 19. јуна. Осим тога, у овом броју се налазе важна обавештења члановима Коморе у вези са: Законом о лековима и медицинским средствима и континуираном едукацијом.

У овом броју можете прочитати и о активностима које очекују апотекаре у вези са фармацеутским отпадом.

4 Седница Управног одбора

Прва седница Скупштине ФКС
након завршених избора **6**

8 Нови сазив Скупштине ФКС

Измена правилника о лиценцирању **12**

13 Важна обавештења

Акредитација програма КЕ **16**

17 Важно - извод из Закона о лековима
и медицинским средствима

Сарадња која подстиче креативност **22**

24 Фармацеутски отпад

Професионални изглед фармацеута **26**

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФАРМАЦЕУТСКА КОМОРА
The Pharmaceutical Chamber of Serbia

**Апотекарска
пракса**

Гласник Фармацеутске коморе

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ISSN 1451-1827 = Апотекарска пракса
COBISS.SR – ID 94777858

Главна и одговорна уредница:

Драгана Совтић, дипл. фарм. спец.

Стручни сарадник:

Прим. мр сци. фарм. Сузана Миљковић

Технички уредник: Небојша Ускоковић

Прелом: Душан Живковић

Лектор: Проф. Живојин Павловић

Штампарија: Матија д.о.о., Устаничка 204а

Тираж: 4.000 примерака

Издаје: Фармацеутска комора Србије,

Дечанска 8а, 11000 Београд, Србија

тел./факс: +381 11 32 43 144, 32 46 795,

e-mail: pharmkom@verat.net, www.farmkom.rs

пословни рачун: 325-9500900015066-04

СЕДНИЦА УПР

Управни одбор је 14. маја 2010. године одржао своју шесту седницу. На основу расправа по тачкама дневног реда, донете су следеће одлуке и закључци:

1 Усваја се Извештај о раду Централне изборне комисије.

Извештај о раду Централне изборне комисије поднела је Бранислава Ускоковић-Ћирић. У Извештају су детаљно наведене све активности ЦИК-а, као и динамика рада у периоду од 04.03.2010. године, када је ЦИК конституисана до 30. априла 2010. године, када су на основу добијених изборних материјала констатовани резултати избора одржани 25. априла 2010. године.

Присутни чланови Управног одбора су констатовали оставку председника ЦИК-а, Миомира Николића од 13. априла 2010. године, као и то да је у даљем наставку рада састанцима ЦИК председавала заменик председника Бранислава Ускоковић-Ћирић.

Одлука је донета једногласно.

2 Усваја се Извештај о резултатима избора 2010. године за чланове Скупштине Фармацеутске коморе Србије.

Извештај о резултатима избора 2010. године за чланове Скупштине Фармацеутске коморе Србије поднела је Бранислава Ускоковић-Ћирић. На састанку ЦИК-а одржаном 30.04.2010. године у 10,00 часова утврђени су резултати избора за чланове Скупштине Фармацеутске коморе Србије: укупан број бирача уписан у бирачки списак је 4053; укупна број примљених гласачких листића је 4053; укупан број изашлих на изборе на дан гласања је 1350; укупан број неупотребљених гласачких листића је 2703; укупан број неважећих гласачких листића је 42; укупан број важећих гласачких листића је 1308.

Изразност по изборним јединицама: огранак Београд - на изборе је изашло 23,24%; огранак Крагујевац - на изборе је изашло 19,28%; огранак Војводина - на изборе је изашло 34,94%; огранак Ниш - на изборе је изашло 43,71%.

Одлука је донета једногласно.

3 Усваја се Извештај о трошковима везаним за спровођење избора за чланове Скупштине Фармацеутске коморе Србије.

Извештај о трошковима везаним за спровођење избора за чланове Скупштине Фармацеутске коморе Србије поднела Злата Жувела. Финансијским планом за ову годину планирана средства за спровођење избора у износу од 1.300.000,00 динара. Укупни трошкови за спровођење избора износе 1.119.823,00.

Одлука је донета једногласно.

АВНОГ ОДБОРА

4 Свима који су учествовали у изборним активностима биће уручене захвалнице

Одлука је донета на предлог Злате Жувеле да се свим члановима изборних комисија уруче захвалнице за допринос који су дали у поступку спровођења избора.

Одлука је донета једногласно.

Под тачком разво Управном одбору су прослеђене следеће информације:

1. Од стране Министарства здравља покренута иницијатива за коначно усаглашавање предложених измена и допуна Плана и програма приправничког стажа за дипломиране фармацеуте, ради усвајања овог документа од стране министра здравља. У Министарству здравља је формирана радна група која чине проф. др Гордана Вулета, Мирјана Гајдаш, дипл. фарм. спец., Драгана Совтић, дипл. фарм. спец. и правници Министарства здравља. Информисала Злата Жувела.
2. У "Сл. Гласнику" РС, бр.30 од 07.05.2010. године објављен је нови Закон о лековима и медицинским средствима, и према том Закону предвиђено је да се галенски лек може израђивати у малим серијама, до 300 готових појединачних паковања по серији (уместо досадашњих 100 јединица по серији). Јасминка Бјелетић се, као председник Радне групе која је дала овај предлог, захвалила сви члановима на успешно покренутој и реализованој иницијативи за измену Закона.
3. Представљање Темпус пројекта чији је носилац Фармацеутски факултет Универзитета у Београду одржано је 15.04.2010. године. Пројекат ће трајати следеће три године и односи се, између осталог, на унапређење и модернизацију последипломског специјалистичког усавршавања и на континуирану едукацију. Поред ФКС, чланице конзорцијума овог пројекта су: ФДС, Комора биохемичара Србије, ДМБС, Универзитети у Гриничу, Лондону, Даблину, Љубљани, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу. Првих шест месеци пројекта биће посвећено фармацеутској индустрији и електронском учењу. Информисала Драгана Совтић, која је делегирана за представника Коморе у овом пројекту.
4. Започео програм Виртуелне школе образовања која је у сарадњи са Фармацеутским друштвом Србије, акредитован преко ЗСС за фармацеуте и лекаре. Присутни су се сагласили да за полазнике који немају плаћену чланарину као и оне који нису чланови ФКС цена за похађање ВШО буде у висини годишње чланарине.
5. Присутнима је прочитана представка (представка заведена код Коморе бр. 986 од 13.05.2010.г.) Миомира Николића упућена Министарству здравља РС којом тражи да се изврши инспекцијски надзор над законитошћу рада ФКС из разлога што сматра да су избори спроведено супротно закону.
НАПОМЕНА: У вези ове представке, а поступајући по захтеву Министарства здравља РС (захтев заведен код Коморе бр. 1019 од 08.06.2010.г.), Комора је дала изјашњење актом бр. 1026 од 09.06.2010.г.
6. Предложено је да конститутивна седница Скупштине буде 10.06.2010. године.

*Председник Управног одбора
Небојша Јорговановић, дипл. фарм. спец.*

Прва седница Скупштине ФКС након извршених избора

Седница Скупштине Фармацеутске коморе Србије након извршених избора за чланове Скупштине Фармацеутске коморе Србије, одржана је 10.06.2010. године, у Београду с почетком у 12 часова у просторијама Велефарм холдинга АД.

Сагласно члану 12. Пословника о раду Скупштине Коморе првом седницом Скупштине Коморе председава најстарији члан Скупштине која се конституише. Седницом је, до избора новог председника Скупштине, председавала Драгана Словић (Огранак Београд), као најјакснији члан, заједно са Миловановић Иваном (Огранак Ниш са КиМ), као најмлађим чланом новоизабране Скупштине.

Након усвајања записника са I седнице Скупштине Фармацеутске коморе Србије одржане дана 16.02.2010. године, Скупштина је приступила раду по тачкама усвојеног дневног реда:

1. Избор верификационе комисије Фармацеутске коморе Србије

За чланове верификационе комисије бирају се:
- Мира Стојановић, Апотека "Београд", Београд
- Влатка Фаркаш, Апотека "Нови Сад", Нови Сад и
- Милена Михаиловић, Апотека "Ниш", Ниш.

Верификациона комисија Скупштине Фармацеутске коморе Србије обавља послове у складу са чланом 13. Пословника о раду Скупштине Фармацеутске коморе Србије.

2. Верификација мандата члановима Скупштине Фармацеутске коморе Србије

Констатује се да Скупштина усваја Извештај Верификационе комисије поднет на самој сед-

ници Скупштине о изабраним члановима Скупштине Фармацеутске Коморе Србије. Верификују се мандати изабраним члановима Скупштине Фармацеутске коморе Србије изабраним на спроведеним изборима одржаним 25.04.2010. године.

3. Доношење одлуке о избору председника и заменика председника Скупштине Фармацеутске коморе Србије

Резултати гласања за председника Скупштине:
1. Дубравка Мартинов (Огранак Војводина) - 74 гласа

2. Мирјана Антуновић (Огранак Београд) - 18 гласова

Резултати гласања за заменика председника Скупштине (једини кандидат):

1. Снежана Буквић (Огранак Београд) - 80 гласова

4. Доношење одлуке о избору председника, заменика председника и чланова Управног одбора Фармацеутске коморе Србије

Резултати гласања за председника Управног одбора:

1. Милена Пантелић (Огранак Београд) - 51 глас
2. Јасминка Бјелетић (Огранак Београд) - 30 гласова

Резултати гласања за заменика председника Управног одбора (једини кандидат):

1. Сања Јовић (Огранак Београд) - 74 гласова
Резултати гласања за чланове Управног одбора (предложено 13 кандидата, бира се 9):

1. Снежана Гришић (Огранак Војводина) - 80 гласова

2. Валерија Ковач Тот (Огранак Војводина) - 78 гласова
3. Нада Илић (Огранак Војводина) - 73 гласова
4. Ивана Аргировић (Огранак Ниш са КиМ) - 73 гласова
5. Милош Обрадовић (Огранак Ниш са КиМ) - 69 гласова
6. Стеван Шукљевић (Огранак Крагујевац) - 67 гласова
7. Гордана Ђурић (Огранак Крагујевац) - 61 глас
8. Биљана Илић (Огранак Крагујевац) - 58 гласова
9. Драгана Словић (Огранак Београд) - 49 гласова
10. Наташа Живановић (Огранак Београд) - 43 гласова
11. Софија Механчић (Огранак Београд) - 40 гласова
12. Милица Урошевић (Огранак Београд) - 17 гласова
13. Слађана Марковић Ратковић (Огранак Београд) - 15 гласова

5. Доношење одлуке о избору председника, заменика председника и чланова Надзорног одбора Фармацеутске коморе Србије

Резултати гласања за председника Надзорног одбора (једини кандидат):

1. Сениша Арсеновић (Огранак Крагујевац) - 88 гласова

Резултати гласања за заменика председника Надзорног одбора (једини кандидат):

1. Снежана Декић (Огранак Београд) - 77 гласова
- Резултати гласања за чланове Надзорног одбора (предложено 3 кандидата, бира се 3):

1. Драгана Минчић Бранковић (Огранак Ниш са КиМ) - 85 гласова
2. Гордана Новковић (Огранак Војводина) - 84 гласова
3. Радмила Раденковић (Огранак Београд) - 80 гласова

6. Доношење одлуке о избору директора Фармацеутске коморе Србије

Резултати гласања за директора Коморе:

1. Драгана Јовановић (Огранак Ниш са КиМ) - 64 гласова
2. Злата Жувела (Огранак Београд) - 26 гласова

7. Доношење одлуке о избору председника и чланова одбора огранка Коморе Београд, Крагујевац, Војводина и Ниш са КиМ

Резултати гласања за председника одбора Огранка Београд:

1. Снежана Зељковић - 48 гласова
  2. Снежана Пантелић Живановић - 29 гласова
- Резултати гласања за чланове одбора Огранка Београд (предложено 2 кандидата, бира се 2):

1. Татјана Микић - 75 гласова
2. Љубица Ковачевић - 70 гласова

Резултати гласања за председника одбора Огранка Крагујевац (једини кандидат):

1. Јасна Ристић - 78 гласова

Резултати гласања за чланове одбора Огранка Крагујевац (предложено 2 кандидата, бира се 2):

1. Милица Филиповић - 76 гласова
2. Недељка Радосављевић - 75 гласова

Резултати гласања за председника одбора Огранка Војводина (једини кандидат):

1. Јованка Франета - 78 гласова

Резултати гласања за чланове одбора Огранка Војводина (предложено 2 кандидата, бира се 2):

1. Светлана Стојков Рудински - 78 гласова
2. Анђелија Бабић - 79 гласова

Резултати гласања за председника одбора Огранка Ниш са КиМ (једини кандидат):

1. Тања Арсић - 77 гласова

Резултати гласања за чланове одбора Огранка Ниш са КиМ (предложено 2 кандидата, бира се 2):

1. Јасмина Димитријевић - 76 гласова
2. Гордана Калијадис - 77 гласова

Одлуке Скупштине ФКС по наведеним тачкама дневног реда од 2-7., односно састав новоизабраних тела и органа ФКС објављен је на странама. 8-11.

Све донете Одлуке ступају на снагу даном доношења.

Мандат изабраним лицима траје четири године.

**ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ КОМОРЕ
Дубравка Маршинов, дипл. фарм.**

СКУПШТИНА ФАРМАЦЕ

ОГРАНАК БЕОГРАД КЛУБ ЧЛАНОВА СКУПШТИНЕ КОМОРЕ ИЗ ОГРАНКА

ОДБОР ОГРАНКА

ПРЕДСЕДНИК

Зељковић Снежана, Апотека „Београд“

Чланови одбора

Микић Татјана, Апотека „Београд“

Ковачевић Љубица, Апотека „Београд“

Анђелковић Александра
Антуновић Мирјана
Бајчић Марија
Бјелетић Јасминка
Буквић Снежана
Васић Маја
Гајдаш Мирјана
Декић Снежана
Живановић Наташа
Живковић Драгана
Жувела Злата
Жунић Татјана
Јеремич Славица
Јовић Сања
Јовићевић Снежана
Књегињић Дамјанић Милка
Максимовић Мирјана
Марјановић Анкица
Марковић Ратковић Слађана
Механџић Софија
Милетић Наташа
Николић Невена
Опачина Ивана
Пантелић Милена
Пантелић Живановић Снежана
Петронијевић Драгослав
Пипер Татјана
Поњавић Милојка
Поповић Гордана
Раденковић Радмила
Синђелић Катарина
Словић Драгана
Стојановић Мира
Тасић Мирјана
Топалов Слађана
Ћемаловић Маријана
Урошевић Милица

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ,

Дубравка Мартинов,
Апотека "Зрењанин"

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА СКУПШТИНЕ,

Снежана Буквић,
Апотека "Београд"

ОГРАНАК КРАГУЈЕВАЦ КЛУБ ЧЛАНОВА СКУПШТИНЕ КОМОРЕ

ОДБОР ОГРАНКА

ПРЕДСЕДНИК

Ристић Јасна, Апотека „Крагујевац“

Чланови одбора

Филиповић Милица, Апотека „Крагујевац“

Радосављевић Недељка, Апотека „Чачак“

Арсеновић Сениша
Ђорђевић Ксенија
Ђурић Гордана
Закошек Снежана
Златић Љиљана
Илић Биљана
Јаковљевић Светлана
Јовановић Снежана
Јорговановић Небојша
Лукић Снежана
Марковић Голубица
Миловановић Јасмина
Милосављевић Ивана
Николић Катарина
Павлићевић Нина
Плазинчић Сандра
Симић Верица
Спасојевић Гордана
Трифунковић Јелена
Шукљевић Стеван

УТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Дубравка Мартинов је рођена 15.06.1958. године у Зрењанину. Завршила Фармацеутски факултет Универзитета у Београду 1984. године. Од фебруара 1984. године до данас ради у Апотеци Зрењанин на пословима дипл. фармацеута, шефа апотеке "Перлез", "1.Мај", "Центар", "Ескулап", а од 2000-2009. године обављала је функцију директора Апотеке Зрењанин. Члан је Управног одбора Удружења фармацеута Војводине и заменик председника Комисије за примарну здравствену заштиту Коморе здравствених радника Србије. Била је председник Скупштине Фармацеутске коморе Србије у периоду 2006-2010. година.

ОГРАНАК ВОЈВОДИНА КЛУБ ЧЛАНОВА СКУПШТИНЕ КОМОРЕ

ОДБОР ОГРАНКА

ПРЕДСЕДНИК

Франета Јованка, Апотека „Нови Сад“

Чланови одбора

Стојков Рудински Светлана,

Апотека „Суботица“

Бабић Анђелија, Апотека „Зрењанин“

Бабић Александра
Бојанић Зора
Војновић Марина
Грба Невена
Гришић Снежана
Ђукић Јелена
Ђурић Живковић Тамара
Илић Маја
Илић Нада
Ковач Тот Валерија
Мартинов Дубравка
Милошев Иванка
Наранчић Јованка
Новковић Гордана
Обрадовић Марина
Ћосовић Верица
Фаркаш Влатка
Фукс Ходи Едит
Цимбаљевић Даниела

ОГРАНАК НИШ са КиМ КЛУБ ЧЛАНОВА СКУПШТИНЕ КОМОРЕ

ОДБОР ОГРАНКА

ПРЕДСЕДНИК

Арсид Тања, Апотека „Ниш“

Чланови одбора

Димитријевић Јасмина, Апотека „Крушевац“

Калијадис Гордана, Општа болница Лесковац

Агић Даринка
Аргировић Ивана
Бранковић Минчић Драгана
Јовановић Драгана
Манић Јасмина
Маринковић Сузана
Милановић Ивана
Милијић Светлана
Митић Снежана
Михајловић Милена
Обрадовић Милош
Стефановић Весна

ДИРЕКТОР ФКС, Драгана Јовановић

Рођена у Београду 1957. године. Дипломирала на Фармацеутском факултету Универзитета у Београду 1982. године и завршила специјализацију из фармакоинформатике на истом факултету. Након дипломирања запослила се у Апотекарској установи Ниш, данас Апотеци Ниш, где је радила као фармацеут у дежурној Апотеци Ћеле Кула, а затим у Апотеци Чегар. Од 1997. године радила на пословима управника Апотеке Чегар. Именована за директора Апотекарске установе Ниш 2001. године и ту дужност обављала до новембра 2008. Као фармакоинформатичар, оформила Јединицу за фармакоинформатику и радила као координатор те јединице све до данас. У овом периоду била је председник Удружења фармацеута региона Ниш, као и члан скупштине Фармацеутске коморе Србије у више мандата, члан Суда части и члан Управног одбора Коморе.

Обраћање члановима Скупштине ФКС

Сматрам да је током свих ових година постојања Фармацеутске коморе Србије доста урађено, и да је свако ко је имао удела у томе и поносан на то.

Оно што мислим да је важно наставити у овом тренутку, у оквиру функционисања саме Коморе је, са једне стране, приближавање Коморе чланству преко огранака, односно да огранци у потпуности преузму и обављају своју функцију, као и да фармацеути много више осете припадност Комори и еснафу. Да поред своје одговорности и обавезе осете сигурност и заштиту коју комора може да им пружи.

Такође мислим да треба интензивирати однос према надлежним државним органима везаним за нашу струку и бити много више присутан када се доносе одлуке и прописи везани за нашу делатност. Ту мислим на: Министарство здравља, финансија, трговине, Министарство животне средине и просторног планирања, као и на Агенцију за лекове и медицинска средства и Републички завод за здравствено осигурање.

Ми данас имамо уплив многих који нису наше струке а који желе да се баве нашом делатношћу, јер им је интересантна. Сматрам да би требало много строже издефинисати права ко може да отвори апотеку и ко уопште може да се бави овим послом. Да оснивач апотеке, како год она била регистрована, буде фармацеут. Интерес је како државних тако и приватних апотека, да остану само оне апотеке које испуњавају услове како просторно тако и по начину опремљености, броју запослених фармацеута, услова рада и друго.

Тачно дефинисање услова под којим приватна апотека може да потпише уговор са Републичким заводом за здравствено осигурање. Сматрам да не би требало сви у "пакету" да потпишу уговор, већ кад се утврди ко може да се бави овом делатношћу, да се инсистира на реализацији потписивања уговора где год постоји потреба.

Дуги низ година се помиње и прича о приватизацији апотека. Сматрам да треба да будемо активни учесник у предлагању модела, као и активности за припрему и реализацију активности везаних за приватизацију. Да се најзад изборимо за повећање марже. Знам да су многи покушавали то и да учине али мислим да би то требало да буде један од приоритета, јер сувишно је било шта рећи о томе шта би нама значило и у којој мери би се уредило и само тржиште. Статус наше делатности а тиме и интерес струке, еснафа и фармацеута. Да се утиче да се прописи уподобе интересима фармацеута, да се измене прописи и ускладе са интересима фармацеута.

Статус фармацеута у вези начина утврђивања зараде и других примања. Сматрам да би се требало позабавити уредбом о коефицијентима. Са једне стране њеном одрживости, као и изменама и да се јасно издефинишу типична радна места за апотеку, јер сада имамо ситуацију да коефицијенти нису прилагођени пословима у апотеци, па је сходно томе онемогућена адекватна надокнада за наш рад.

Поспешити учешће и рад свих чланова Коморе, као и сарадњу са Фармацеутским друштвом Србије, Фармацеутским факултетом, другим коморама здравствене струке, како у земљи тако у окружењу.

Све ово, као и још много тога, је изводљивије ако чланство буде активније у учешћу и раду Коморе, као и у покретању иницијатива, а до свих нас који смо данас добили поверење, је да то и реализујемо. Оно што ја могу да обећам је да ћу се максимално посветити остварењу ових циљева, наравно заједно са свима вама.

УПРАВНИ ОДБОР ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК Милена Пантелић, Апотека "Београд", Београд.

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА Сања Јовић, Апотека "Београд", Београд.

ЧЛАНОВИ УПРАВНОГ ОДБОРА

Ивана Аргировић, Апотека "Лесковац", Лесковац,
Снежана Гришић, Апотека "Сремска Митровица", Сремска Митровица,
Гордана Ђурић, Апотека "Ужице", Ужице,
Биљана Илић, Апотека "Ваљево", Ваљево,
Нада Илић, Апотека "Нови Сад", Нови Сад,
Валерија Ковач Тот, Апотека "Суботица", Суботица,
Милош Обрадовић, Апотека "Крушевац", Крушевац,
Драгана Словић, КБЦ Земун, Земун
Стеван Шукљевић, Апотека "Пожаревац", Пожаревац.

НАДЗОРНИ ОДБОР ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК Сениша Арсеновић, Апотека "Шабац", Шабац.

Рођен у Шапцу 30.9. 1962. године. Основну и средњу Медицинску школу завршио у Шапцу 1981. године и стекао звање фармацеутошког техничара. На Фармацеутошком факултету Универзитета у Београду дипломирао 1989. године.

Приправнички стаж обавио у Апотекарској установи "Шабац". Током досадашњег радног стажа, радио у апотекама, у приватном и у државном сектору, и приватним велетрговинама "ТАШ" - Центрохем и "Медиком".

Од 2007. године запослен у Апотеци "Шабац", где и сада ради.

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА Снежана Декић, Апотека "Београд", Београд.

ЧЛАНОВИ НАДЗОРНОГ ОДБОРА

Драгана Минчић Бранковић, Апотека "Зајечар", Зајечар,
Гордана Новковић, Апотека "Врбас", Врбас,
Радмила Раденковић, Апотека "Београд", Београд.

ПРОПИС ОБЈАВЉЕН У "Сл. гласник РС", бр. 40/2010 од 11. јуна 2010. године.

ПРОПИС СТУПИО НА СНАГУ 19. јуна 2010. године

На основу члана 190 став 8 Закона о здравственој заштити ("Сл. Гласник РС", бр.107/05 и 72/09 - др.закон), Министар здравља доноси

ПРАВИЛНИК

О ИЗМЕНАМА ПРАВИЛНИКА О БЛИЖИМ УСЛОВИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ, ОБНАВЉАЊЕ ИЛИ ОДУЗИМАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ ЧЛАНОВИМА КОМОРА ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА

Члан 1

У Правилнику о ближим условима за издавање, обнављање или одузимање лиценце члановима комора здравствених радника ("Сл. Гласник РС", бр.119/07 и 23/09), члан 8, мења се и гласи:
"Здравственом раднику може се обновити лиценца ако је у периоду важења лиценце, у поступку континуиране едукације стекао 168 бодова и то за сваку годину важења лиценце по 24 бода кроз садржај акредитованих програма континуиране едукације, везано за професионалну делатност коју обавља, а за коју се издаје, односно обнавља лиценца.

Изузетно од става 1. овог члана, приликом утврђивања укупног броја бодова потребних за обнављање лиценце, сматра се да је здравствени радник који подноси захтев за обнављање лиценце коју је стекао пре 1. јануара 2010. године, у периоду од добијања лиценце до 31. децембра 2009. године стекао довољан број бодова за обнављање лиценце, независно од броја стварно стечених бодова.

Од укупног броја стечених бодова из става 1. овога члана, најмање 50% бодова треба да буде из области за коју је здравственом раднику издата лиценца, а осталих 50% бодова може бити и из других области које се односе на делатност коју здравствени радник обавља.

Укупан број од 24 бода мора бити скупљен из више различитих програма континуиране едукације.

Једна половина годишње укупне суме бодова (12 бодова) стиче се у оквиру програма континуиране едукације који се спроводе у здравственој установи или приватној пракси у којој је здравствени радник запослен, односно у оквиру акредитованих програма континуиране едукације који се спроводе у здравственим установама и приватној пракси на територији општине или управног округа.

Друга половина годишње укупне суме бодова (12 бодова) добија се кроз учешће на екстерним програмима континуиране едукације који се спроводе ван здравствене установе и приватне праксе у којој је здравствени радник запослен, на републичком или међународном нивоу, као и кроз друге облике континуиране едукације утврђене прописом о ближим условима за спровођење континуиране едукације за здравствене раднике и здравствене сараднике.

Изузетно, ако здравствени радник није у могућности да сакупи бодове на начин утврђен у ставу 5. овог члана, због тога што у здравственој установи или приватној пракси у којој је здравствени радник запослен, односно у здравственим установама и приватној пракси на територији општине или управног округа, није било спровођења акредитованих програма континуиране едукације из одређене области, сматра се да је стекао услов у погледу потребног броја бодова у тој години ако у истој години сакупи више од 12 бодова на начин утврђен у ставу 6. овог члана.

Члан 2

Члан 12 мења се и гласи:

Ако здравственом раднику за испуњење услова утврђених у члану 9. став 2. тачка 1) овог правилника недостаје највише 24 бода, надлежна комора му издаје лиценцу ако у току рада под надзором здравственог радника који има лиценцу прикупи потребан број бодова за обнављање лиценце.

Члан 3

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије"

Број лиценце на Потврди о учествовању на акредитованом програму КЕ

Увидом у извештаје о одржаним програмима КЕ, који су од стране организатора прослеђени Комори, утврђено је да (у појединим случајевима) уместо БРОЈА ЛИЦЕНЦЕ као податак достављате свој ИД БРОЈ. Стога вам још једном указујемо на разлику између ова два броја:

- ИД БРОЈ (састоји се од 4 цифара) - ЛИЧНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ БРОЈ - додељује се члану након извршеног уписа у Именик ФКС. То је матични број члана у Комори и сви његови подаци, укључујући и скупљене бодове у програмима КЕ, воде се под овим бројем.

- БРОЈ ЛИЦЕНЦЕ (састоји се од 5 цифара) - број који се налази на вашој лиценци - битан је само из разлога што Потврда о учествовању на акредитованим програмима КЕ (на основу

члана 8 Правилника о ближим условима за спровођење КЕ за здравствене раднике и здравствене сараднике) мора да садржи БРОЈ ЛИЦЕНЦЕ.

Организатор акредитованог програма КЕ издаје Потврду о учествовању за све учеснике програма. Потврда садржи следеће податке: службени назив организатора програма, место и датум одржавања, назив теме, број додељених бодова, име презиме и БРОЈ ЛИЦЕНЦЕ здравственом раднику коме се издаје потврда, печат и потпис организатора.

Само таква потврда, са свим наведеним и тачним подацима, који су прописани подзаконским актима, биће прихваћена као релевантна потврда од стране Коморе. Молимо вас, да уколико утврдите горе наведену нередовност на Потврди, замолисте организатора да вам изда нову Потврду са тачним податком о БРОЈУ ЛИЦЕНЦЕ, како не би дошло до проблема приликом обнављања лиценце.

Тачна информација о акредитованом програму КЕ

Обзиром на информацију из праксе да веома често добијате позиве за присуствовање акредитованим програмима КЕ, а да при томе не знате колико тачно бодова носи акредитован програм и да ли је програм акредитован и за фармацеуте, обавештавамо вас да тачне и релевантне информације о акредитованим програмима КЕ можете наћи на:

1. Сајту Здравственог савета Србије www.zdravstvenisavetsrbije.gov.rs
2. Сајту Фармацеутске коморе Србије www.farmkom.rs (главни мени - Акредитовани програми КЕ)

До сада постоје три одлуке Здравственог савета Србије, и то: од 25. септембра 2009.г., 19. фебруара 2010.г. и 18. маја 2010.г., и све одлуке садрже табеле у којима се налазе детаљни подаци о сваком акредитованом програму КЕ (организатор, назив и врста програма, циљна група за коју је програм акредитован и број додељених бодова). Одлуке од 25. септембра 2009.г. и 19. фебруара 2010.г. имају и додатне табеле које су формиране након одлуке ЗСС о приговорима и жалбама.

Ради лакшег сналажења било би добро да имате следеће информације: тачан назив организатора, врсту и назив програма и, уколико је могуће, период када је програм акредитован.

Уплата чланарина за 2010. годину

Обавештавамо редовне чланове ФКС да је у "Сл. Гласнику РС", бр.18/2010, објављена Одлука о висини чланарине за чланове Фармацеутске коморе Србије за 2010. годину. Чланарина за 2010. годину износи 5.500, 00 динара. Чланарину утврђену овом Одлуком, чланови Коморе дужни су да уплате на т.р. Коморе број 325-9500900015066-04 у року од 45 дана.

Пропис је ступио на снагу 03.04.2010. године. По овој Одлуци рок за уплату чланарине био је до 10. маја 2010. године.

Увидом у евиденцију Коморе утврђено је да је до назначеног рока чланарину за 2010. годину уплатило 52,25% од укупног броја редовних чланова. Колегама који су уплатили чланарину у назначеном року захваљујемо на ажурности а све остале молимо да измире своју обавезу плаћања чланарине за ову годину у што краћем року.

Галеника отворила нову фабрику чврстих фармацеутских препарата

Најзначајнији догађај у новијој историји Галенике, отварање фабрике чврстих фармацеутских препарата, чија је изградња започета 1994. године, одржан је уз присуство највиших државних и дипломатских званица, 21. јуна 2010. године. Председник Владе Србије господин Мирко Цветковић и генерални директор фармацеутске компаније Галеника мр пх. спец. Ненад Огњеновић отворили су Нову фабрику чврстих фармацеутских препарата вредну више од 50 милиона евра. Отварајући нове погоне, представници српске Владе уверени су да ће се са новом инвестицијом Галеника вратити на старе стазе славе коју је имала у бившој Југославији.

Нова фабрика чврстих фармацеутских препарата има највећи капацитет за производњу лекова у региону и у њој ће се производити око 50 препарата. У погонима на површини од 10.000 квадратних метара, који су у потпуности аутоматизовани, биће запослено 150 радника, углавном високообразованих. Ова фабрика задовољава све неопходне светске стандарде што јој омогућава да поред домаћег и регионалног тржишта, извози и у друге делове света, а пре свега на захтевно тржиште Европске уније.

Премијер Цветковић је отварајући фабрику рекао да ће "Галеника" уз подршку Владе Србије и из својих развојних капацитета, постати конкурентнија на домаћем тржишту и да ће повећати своје извозне потенцијале. Такође је похвалио и то што је инвестиција реализована у условима економске кризе и оценио да овакви пројекти представљају много већи подвиг него у другим, нормалним временима.

Генерални директор "Галенике" мр пх. спец. Ненад Огњеновић изјавио је да ће капацитет нове фабрике бити две милијарде таблета и 100 милиона капсула годишње, а годишња вредност производње биће 100 милиона евра. "Са новом фабриком добијамо локални и Европски GMP сертификат. То нам све заједно даје могућност да равноправно са другим фармацеутским компанијама изађемо на тржишта Европе, Русије, Африке и Азије. Посебан значај нове фабрике је у томе што ће грађани Србије добити најквалитетније и јефтине лекове, а 3.000 запослених у Галеници сигуран и добар посао.

Министар економије Млађан Динкић, који је присуствовао свечаном отварању нове фабрике, изјавио је да се дефинитивно одустало од приватизације "Галенике" и оценио да Србија има довољно потенцијала да развија властиту фармацеутску индустрију. "Желим да честитам свим запосленима у Галеници, јер на 65. рођендан нема бољег поклона од инвестиција у нову фабрику. Ја то кажем са посебним задовољством, јер ми је драго што се сада десила једна нова инвестиција и што је ново руководство заиста успело да препороди Галенику и да је модернизује. Галеника остаје у власништву државе јер се на тендеру није пријавила ниједна компанија јача од наше најстарије фабрике лекова".

Заменик премијера Ивица Дачић оценио је да је одлука о одустајању од приватизације паметан потез. "Брзоплета приватизација би можда зауставила улагања и инвестиције у нови погон", рекао је Дачић и додао да "Галеника" има потенцијал да буде регионални лидер у фармацеутској индустрији. Председница скупштине Србије Славица Ђукић Дејановић, поздравила је одлуку Владе Србије да не приватизује Галенику и рекла да рад те компаније у протеклих 65 година показује да све што вреди и опстаје.

Истог датума, Галеника је прославила свој 65. рођендан, јубилеј који је највећа и најстарија фармацеутска компанија у региону прославила показујући домаћој и страниј јавности да време пословних успеха и победа тек предстоји.

На свечаном коктелу поводом прославе 65. година постојања, одржаном у комплексу Галенике, били су присутни сви значајни људи из фармацеутске индустрије, као и високе званице из света политике, дипломатије и медија. Топ менаџмент наше компаније угостио је више од хиљаду гостију, који су у модерно уређеном окружењу, организованом специјално за тај догађај, поделили са Галеником најлепше и најсвечаније тренутке обележавања 65 година постојања.

ЗАПАЖАЊЕ И ИНИЦИЈАТИВА

Посебног радног тела Здравственог савета за акредитацију програма КЕ при Фармацеутској комори

На основу увида у програме континуиране едукације (КЕ) који су приспели (на основу јавног позива објављеног на интернет страници Здравственог савета и средствима јавног информисања 4.12.2009.год. (бр.одлуке: 153-02-2112/2009-02) у јануарском и априлском року 2010. год., запазили смо да највећи део пријављених програма припада категорији стручних састанака.

Анализирајући податке везане за тему, предмет, предаваче и слушаоце предавања предвиђених у оквиру стручних састанака, констатовали смо да су предавачи на екстерним и интерним стручним састанцима углавном по позиву и да су то стручњаци који су запослени у установама за промет лекова, велдрогеријама, болницама, клиникама и фармацеутској индустрији.

Имајући у виду да су програми КЕ највећим делом намењени дипломираним фармацеутима и фармацеутима специјалистима различитих области фармације, који раде у апотекама и болничким апотекама, сматрамо да колеге из апотека могу и треба да буду предлагачи и реализатори већег броја програма КЕ из категорије сручних састанака, посебно оних из дела интерне едукације. Овим путем желимо да подстакнемо колеге из апотека да припреме и пријаве програме КЕ у наредном периоду, јер смо уверени да они то могу да ураде веома добро.

*Чланови Посебног радног тела
Здравственог савета
за акредитацију програма КЕ
при Фармацеутској комори*

Извештај о раду Централно радног тела за акредитацију програма КЕ ЗСС

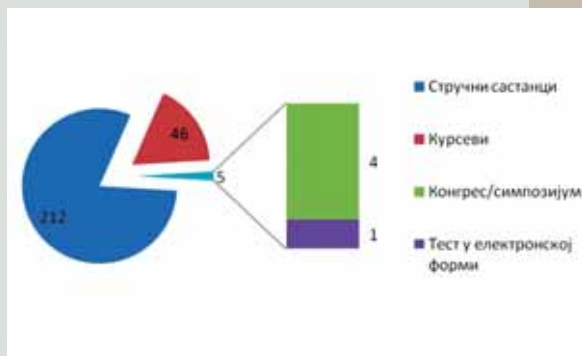
Гордана Симић / председник ФКС у Здравственом савету Србије

Централно радно тело за акредитацију програма КЕ сачињава седам чланова ЗСС, а председник радне групе је проф. др Сандра Шипетић-Грујичић. Чланови овог радног тела су и проф. др Јела Милић, представник Фармацеутског факултета Универзитета у Београду и Гордана Симић, дипл. фарм. спец., представник Фармацеутске коморе Србије.

Број акредитованих програма КЕ у 2009. и 2010. години:

Акредитовани програми	Број
Септембар 2009	1814
Јануар 2010	2943
Април 2010	2267
Укупно	7901

АКРЕДИТОВАНИ ПРОГРАМИ КЕ ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ У 2010. ГОДИНИ - укупно 263 (што представља 4,7% свих акредитованих програма КЕ).

У току 2010. године:

- март- на сајту ЗСС постављени нови формулари за апликацију програма КЕ као и један попуњен формулар за стручне састанке

- од маја 2010.г врши се контрола квалитета спровођења програма КЕ

Извод из Закона о лековима и медицинским средствима

("СЛ. ГЛАСНИК РС", БР.30/2010 ОД 07. МАЈА 2010. ГОДИНЕ)

Драгана Совић / ФКС

Народна скупштина Републике Србије је на Другој седници Првог редовног заседања у 2010. години, 5. маја 2010. године, усвојила Закон о лековима и медицинским средствима ("Сл. Гласник РС", бр.30/2010 од 07. маја 2010. године), који је ступио на снагу 15. маја 2010. године. Даном ступања на снагу овог Закона престао је да важи Закон о лековима и медицинским средствима ("Службени гласник РС", бр. 84/04, 85/05 и 36/09 - др. закон).

Законом о лековима и медицинским средствима уређују се услови и поступак за издавање дозвола за стављање лекова у промет, односно упис у регистре које води Агенција за лекове и медицинска средства Србије (АЛИМС), производњу и промет лекова и медицинских средстава, надзор у овим областима, рад АЛИМС и уређују друга питања од значаја за област лекова и медицинских средстава.

Шта је све омогућемо доношењем овог Закона имали сте прилике да прочитате у Апотекарској пракси бр. 84. Овим путем желимо да вам укажемо на изузетно важну, нову одредбу Закона која се односи на забране у издавању, односно продавању лекова тј. на лице које приликом издавања лека поступи супротно извршеној класификацији лекова у складу са чл. 51-54. овог закона, односно супротно режиму издавања лекова утврђеном у дозволи за лек. Подсећамо вас на обавезу истицања имена и презимена одговорног фармацеута на видном месту у апотеци, као и пријављивања тог податка надлежном министарству. Такође указујемо на важну измену у вези са изградом галенског лека у галенској лабораторији, где је дозвољена израда до 300 готових појединачних паковања по серији.

Молимо вас, да због изузетне важности ове информације, наведен извод из Закона о лековима и медицинским средствима прочитате у целисти.

Извод из Закона о лековима и медицинским средствима

("Сл. Гласник РС", бр.30/2010 од 07. маја 2010. године),

Магистрални и галенски лек

Члан 24, став 3 (ради детаљне информације прочитајте цео члан 24)

Галенски лек из става 3. овог члана може да се израђује у галенској лабораторији апотеке која обавља делатност као здравствена установа на примарном нивоу здравствене заштите (у даљем тексту: галенска лабораторија апотеке) у малим серијама, највише до 300 готових појединачних паковања по серији и намењен је за издавање, продају, односно употребу и примену за пацијенте те апотеке, односно апотеке која је у саставу друге здравствене установе која обавља делатност на примарном нивоу здравствене заштите, односно апотеке основане као приватна пракса, као и у одговарајућој ветеринарској установи, са којима је апотека у чијој је галенској лабораторији израђен галенски лек, закључила уговор о испоруци одређене количине тог галенског лека, као и у ветеринарској апотеци, са којима је апотека у чијој је галенској лабораторији израђен галенски лек, закључила уговор о испоруци одређене количине тог галенског лека.

Класификација лекова

Члан 51.

Агенција у поступку издавања дозволе за лек врши класификацију лекова, односно одређује режим издавања лекова, и то као:

- 1) лекови који се издају уз лекарски рецепт;
- 2) лекови који се издају без лекарског рецепта.

Образац и садржину рецепта за лекове који се издају уз лекарски рецепт, као и начин издавања и прописивања лекова прописује министар надлежан за послове здравља.

Образац и садржину рецепта за ветеринарске лекове, као и начин издавања и прописивања ветеринарских лекова прописује министар надлежан за послове ветерине.

Лекови који се издају искључиво уз лекарски рецепт

Члан 52.

Агенција у поступку издавања дозволе за лек доноси одлуку да се лек издаје искључиво уз лекарски рецепт ако:

- 1) постоји велика вероватноћа да ће употреба лека без лекарског надзора представљати опасност, било директну или индиректну, чак и при правилној примени лека;
- 2) се често и у великој мери користи неправилно, па због тога може представљати директну или индиректну опасност по здравље људи;
- 3) садржи супстанце или препарате израђене од тих супстанци чије дејство, односно нежељене реакције на њих захтевају додатно истраживање;
- 4) је лек који прописује лекар за парентералну примену.

Поткатоорије лекова који се издају искључиво уз лекарски рецепт

Члан 53.

У поступку издавања дозволе за лек Агенција може да утврди и одређене поткатоорије за лекове који се издају искључиво уз лекарски рецепт из члана 52. овог закона, а то су:

- 1) лекови који се издају уз лекарски рецепт за вишекратно (обновљиво) и једнократно издавање;
- 2) лекови који се издају уз посебан лекарски рецепт;
- 3) лекови који се издају уз лекарски рецепт уз ограничење за примену у одређеним специјализованим областима.

У случају из става 1. тачка 2) овог члана Агенција одређује да се лек издаје уз посебан лекарски рецепт ако:

- 1) лек садржи супстанце које спадају у опојне или психотропне супстанце у количини која је већа од дозвољене у складу са прописима којима се уређује употреба опојних дрога и психотропних супстанци, односно међународним конвенцијама;
- 2) постоји велика вероватноћа да, и кад се лек правилно примењује, представља значајан ризик од медицинске злоупотребе, што може да доведе до зависности или употребе лека у незаконите сврхе;
- 3) лек садржи супстанцу за коју би се, због тога што је нова или због њених својстава, могло сматрати да спада у групу лекова из тачке 2) овог става.

У случају из става 1. тачка 3) овог члана Агенција одређује поткатегорију лека узимајући у обзир да је:

1) лек због својих фармацеутских карактеристика, односно зато што је нов, или у интересу заштите здравља становништва, намењен за терапију која се спроводи искључиво у болничким условима;

2) лек који се користи за лечење стања која се морају дијагностиковати у болничким условима или у установама са одговарајућим дијагностичким средствима, ако се примена лека и стања пацијента накнадно могу пратити и на другим местима;

3) лек намењен за пацијенте на амбулантном лечењу, с тим да његова примена може довести до веома озбиљних нежељених реакција због чега лекар О специјалиста одговарајуће гране медицине издаје рецепт о његовој примени у конкретном случају уз посебан надзор пацијента током његовог лечења.

Лекови који се издају без лекарског рецепта

Члан 54.

Лекови који имају малу токсичност, велику терапијску ширину, безбедност у предозирању, минималне интеракције, чије су индикације добро познате пацијенту, односно кориснику и који служе за само-лечење, односно чија примена није везана за ризике из члана 52. овог закона, издају се без рецепта.

Забране у издавању, односно продавању лекова

Члан 55.

Забрањено је издавати, односно продавати лекове супротно извршеној класификацији лекова у складу са чл. 51-54. овог закона, односно супротно режиму издавања лекова утврђеном у дозволи за лек.

Забрањено је да лице које у складу са законом има право да прописује лекове, буде власник или сувласник апотеке, односно приватне праксе, осим ако законом није друкчије одређено.

Забрањено је да се ветеринарски лекови који се примењују за лечење животиња чији се производи користе у исхрани људи издају, односно продају без рецепта.

Надлежна комора одузеће одобрење за самостални рад издато у складу са законом ако лице које издаје лек поступи супротно ставу 1. овог члана.

Промет лекова на мало

Члан 145.

Промет лекова на мало, као део здравствене заштите, обавља се у апотеци основаној као здравствена установа, као и у апотеци основаној као приватна пракса.

Промет ветеринарских лекова обавља се у ветеринарској апотеци у складу са законом.

Услови за обављање делатности аптека из ст. 1. и 2. овог члана прописују се посебним законом.

Одговорност фармацеута и дипломираног ветеринара за промет лекова на мало

Члан 146.

За промет лекова на мало, као и за целокупну израду и руковање лековима у апотеци из члана 145. став 1. овог закона, одговоран је одговорни фармацеут.

За промет лекова на мало, као и за целокупну израду и руковање у апотеци из члана 145. став 2. овог закона, одговоран је одговорни фармацеут или дипломирани ветеринар.

Апотека из члана 145. ст. 1. и 2. овог члана, односно приватна пракса, дужна је да на видном месту истакне име и презиме одговорног фармацеута, односно дипломираног ветеринара из ст. 1. и 2. овог члана, као и да тај податак достави надлежном министарству.

Прекршаји

Члан 220.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) издаје, односно продаје лекове у супротности са режимом издавања лекова утврђеног у дозволи за лек, односно ако поступа у супротности са чланом 55. ст. 2. и 3. овог закона (чл. 51-54. и члан 55. ст. 2. и 3);

б) аптека, односно приватна пракса на видном месту не истакне име и презиме одговорног фармацеута, односно дипломираног ветеринара, као и ако тај податак не достави надлежном министарству (члан 146. став 3);

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

Hansaplast sinonim za flaster

Širom sveta Hansaplast je već generacijama sinonim za flaster nenadmašnog kvaliteta.

Kad god nam je potreban flaster, skloni smo da potražimo Hansaplast iako u našim apotekama i drogerijama dugo vremena nije bilo moguće naći proizvode sa tim imenom.

Odlična vest je da se Hansaplast vratio na srpsko tržište i to u više varijanti, koje će sigurno biti dobrodošle u svakoj kući, torbi, nese-seru...

Za različite namene na raspolaganju su nam Hansaplast flasteri proizvedeni od raznovrsnih materijala i u raznim oblicima, a najviši standard kvaliteta je ono što je zajedničko svima.

U Evropi je Hansaplast apsolutni lider na tržištu flastera. Dobro je znati da i Vi uvek pri ruci imate Hansaplast.

Bogata istorija

Hansaplast je brend iza kojeg stoji 125 godina tradicije, iskustva i znanja.

Preteču Hansaplasta, prvi flaster sa gumom kao nosačem, osmislili su još 1882. godine Paul Beiersdorf i dr Paul Gerson Unna. Podnošenje zahteva za patentiranje tog njihovog proizvoda smatra se prvim korakom u osnivanju danas svetski moćne kompanije Beiersdorf. Ime Hansaplast je u upotrebi od 1922. godine.

Život donosi uzbuđenja

Hansaplast

- **Univerzalni flaster** je prijatan za nošenje i odlikuje se otpornošću na vodu i nečistoće, dobrim prijanjanjem i lakoćom primene.
- **Hansaplast Sensitive** namenjen je posebno osetljivoj koži. Propušta vazduh i omogućava koži da diše, lako se primenjuje i bezbolno uklanja.
- **Classic flaster** je tekstilni i seče se po potrebi. Čvrsto i pouzdano prijanja, propušta vazduh i ima jastučić koji se ne lepi za ranu.
- **Aqua Protect** je flaster od vodootpornog materijala. Propušta vazduh i štiti ranu tokom kupanja i tuširanja. Pogodan je i za osetljivu kožu.
- **Elastični flaster** je adekvatan za negu i zaštitu rana u predelima koji se savijaju i pomeraju (koleno, lakat...). Dobro prijanja, propušta vazduh i dopušta koži da diše.
- **Flaster za prste** je, zbog specifičnosti namene, posebno dugačak i elastičan, čvrsto prijanja i pouzdano štiti ranu.
- **Junior flaster**, dizajniran motivima Vini Pua, namenjen je najmladima. Oporan je na vodu i nečistoće, pouzdano prijanja, ugodan je za nošenje i lako se uklanja, što je posebno važno kad su deca u pitanju. Jastučić flastera se ne lepi za kožu.

• **Flaster za žuljeve i plikove** zahvaljujući posebnoj hidrokoloidnoj tehnologiji štiti oštećenu kožu i sprečava nastajanje plikova i žuljeva, a ukoliko su već nastali, ovaj flaster štiti od daljeg pritiska i ublažava bol. Onemogućava prodiranje bakterija i prijavštine i može se koristiti i tokom kupanja.

• Osim flastera, na tržištu je i Hansaplast deo sprej za noge. Blag je, ima osvežavajući miris i dugotrajno štiti stopala od nastajanja neprijatnih mirisa. Takođe, sprečava pojavu atletskog stopala.

Сарадња која подстиче креативност

Злајша Жувела / Ајошека "Београд"

Сарадња две коморе, Републике Српске и Републике Србије, заснована је на потреби, да фармацеутска професија постане универзална и спонтана тежња свих њених чланова - здравствених професионалаца, за испољавањем и развијањем сопствених могућности, како би они на тај начин реализовали све своје могућности, способности и таленте.

Потребе за активношћу, смисленим радом, стваралаштвом, самоостварењем, пријатељством, признањем и угледом доминирале су сва три дана 7. Симпозијума фармацеута и биохемичара Републике Српске, који је одржан у Бања Луци од 20-23. маја ове године.

Сваки фармацеут има истинску потребу за вишим вредностима лепоте, истине, правде и зато му треба веровати да има потребу да буде тачно информисан. Само тачна и благовремена информација за фармацеута може бити лековита и благотворна.

Фармацеутска комора Србије се на 7. Симпозијуму фармацеута и биохемичара Републике Српске представила темом: "Капацитети Ф.К.С. у функцији развоја стратегије друштвено-одговорног пословања апотекарског сектора Србије".

Нисмо желели да говоримо о новим менаџерским триковима или вештачким техникама, које се могу користити за манипулацију фармацеута на ефикасан начин, већ о јасној конфронтацији једне основне групе признатих вредности, са новим системом вредности који је ефикаснији и истинитији.

Могућности апотекарског сектора у Србији су далеко веће од оног што се данас од њега очекује, наиме његов је потенцијал потцењен. Будућност модерног апотекарског сектора у Србији је у неисцрпном људском потенцијалу. Он је примарни извор конкурентске предности у свакој здравственој организацији. Он се сада налази на прекретници. Не задовољавају га удовољавање и ауторитаран начин вођења. Потребе друштва и потребе пословања у тој мери су постале испреплетане, да ће нефункционалност било ког њеног дела довести до проблема у одговорном пословању целог фармацеутског сектора.

Профит је регулатор живота апотеке, али не и

једини. Остали људски и морални фактори се такође морају стално разматрати.

Однос моралног и легалног у фармацеутској професији - сукоб права и дужности у здравству, остварује се развијањем вештине етичке анализе код фармацеута. Моралне вредности које зато морају да поседују чланови Ф.К.С. су: хуманост, поштење, љубазност, стрпљивост, алтруизам.

Оно за чим фармацеути у Србији стално трагају је: да буду покретачка снага; да имају право на самоопредељење; да своју судбину држе у сопственим рукама; да могу да праве планове, извршавају их и постижу успех; да буду личност а не ствар.

Одговорност Ф.К.С. у друштвеним променама Србије је велика. Она прихвата промене као неминовност и изазов, јасно истиче и дефинише циљеве промена у фармацеутском сектору и подржава флексибилност и оствареност у мишљењу. Ствара амбијент за креативну радну атмосферу. Процес доношења одлука за њу је избор алтернативних правила, а односе се на активности у вези са: идентификацијом, дефинисањем и дијагнозом проблема; стварањем алтернативних решења; прави избор међу понуђеним решењима.

За сам крај овог извештаја треба истаћи, да је професионална одговорност чланства обе Коморе заснована на интелектуалној, емоционалној и социјалној зрелости њеног чланства. Престиж у друштву и признања постижу засигурно остварењем њихових дугорочних циљева: унапређење свих видова фармацеутске професије; активности везане за припрему и доношење законске и подзаконске регулативе важне за фармацеутску професију; стална едукација фармацеута у пракси - стварање кадровских хуманих ресурса за ефикасније и ефективније облике и садржаје организације управљања и руковођења у систему ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ, чији је интегративни део фармацеутска ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА; подстицање научног рада; сарадња са свим здравственим институцијама; заштита интереса давалаца и примаоца фармацеутске услуге; обезбеђивањем ефикасне, рационалне и фармакоекономски оправдане терапије.

Драге колеџинице и колеџе, драги пријатељи,

Велико је задовољство и привилегија позвати Вас на V Конгрес фармацеута Србије са међународним учешћем, у организацији Фармацеутског друштва Србије, који ће се одржати у Београду од 13. до 17. октобра 2010. године.

Развој и напредак фармације прати непрекидна потреба за усавршавањем и упознавањем са најновијим достигнућима. Данас, више него икада, фармацеути имају способности и могућности да значајно доприносе здрављу пацијената и друштва у целини. Отуда, тема овогодишњег Конгреса Од лека до здравствених исхода одговара времену промена.

Верујемо да ће Конгрес пружити прилику за стицање нових знања у фармацеутским наукама и фармацеутској пракси, и омогућити драгоцену размену искустава са колегама из иностранства у циљу унапређења компетентности.

Поред богатог научног програма Конгреса, уживаћете и у лепоти октобарских дана у Београду.

Радујемо се да Вам пожелимо добродошлицу и будемо домаћини у Београду.

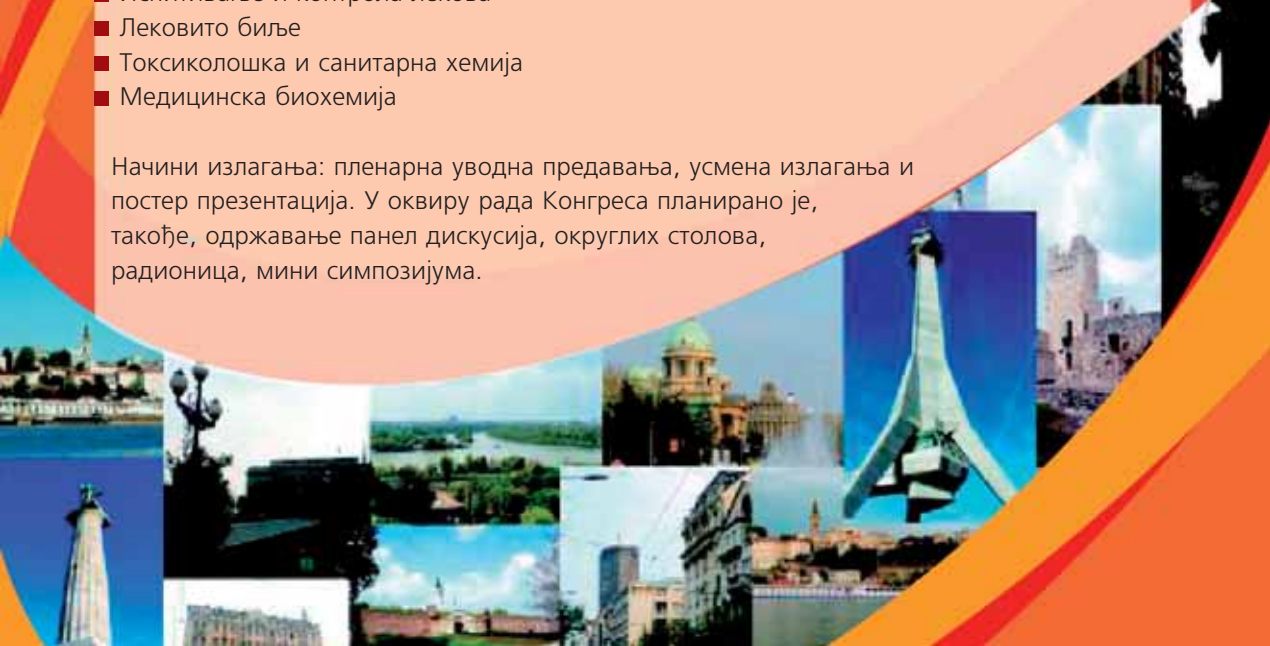
Проф. др Иванка Милетић
Председник Организационог Одбора

Проф. др Бранислава Миљковић
Председник Научног Одбора

Научно-стручни рад на конгресу одвијаће се у оквиру следећих секција:

- Фармацеутска здравствена заштита - апотекарска делатност
- Фармацеутска здравствена заштита - болничка фармација
- Фармакоинформатика
- Фармацеутска технологија и козметологија
- Фармакоекономија
- Испитивање и контрола лекова
- Лековито биље
- Токсиколошка и санитарна хемија
- Медицинска биохемија

Начини излагања: пленарна уводна предавања, усмена излагања и постер презентација. У оквиру рада Конгреса планирано је, такође, одржавање панел дискусија, округлих столова, радионица, мини симпозијума.

ФАРМАЦЕУТСКИ ОТПАД

Драгана Совић / ФКС

Велики проблем за заштиту животне средине представљају лекови, полазне супстанце и други материјал који се употребљава у поступку производње и промета лекова на велико, као и галенски, односно магистрални лекови, којима је истекао рок употребе или за које је утврђена неисправност у погледу њиховог прописаног квалитета. Ту се убрајају и лекови којима је забрањен промет, односно који су под условима прописаним Законом о лековима и медицинским средствима ("Сл. Гласник РС", бр. 30/2010 од 07.05.2010. године) повучени из промета. У складу са нашим законодавством ови производи се третирају као посебна категорија опасног отпада и као такви захтевају прецизна упутства за безбедно уништавање, како не би представљали опасност по здравље људи и животну средину.

За решавање проблема фармацеутског отпада од изузетног је значаја доношење подзаконске регулативе, односно усвајања Правилника о управљању медицинским отпадом. Наиме, овим Правилником се ближе дефинише начин управљања фармацеутским отпадом, листа апотека које су дужне да преузимају неупотребљиве лекове од грађана, као и садржина плана управљања отпадом.

Надлежна министарства (Министарство здравља и Министарство животне средине и просторног планирања) најавили су усвајање Правилника у што краћем року. До тада, ова два министарства организовала су неколико различитих едукација и семинара, на којима су страни и домаћи експерти говорили о могућностима решавања проблема нагомиланог медицинског односно фармацеутског отпада.

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Основу законске регулативе представља Закон о управљању отпадом и Закон о амбалажи и амбалажном отпаду ("Сл. Гласник

РС", бр. 36/2009 од 15.05.2009. године), као и Национална Стратегија Управљања Отпадом ("Сл. Гласник РС", бр. 29/2010 од 02.05.2010. године).

Циљ Закона о управљању отпадом је да се обезбеде и осигурају услови за: управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина; превенцију настајања отпада, посебно развојем чистијих технологија и рационалним коришћењем природних богатстава, као и отклањање опасности од његовог штетног дејства на здравље људи и животну средину; поновно искоришћење и рециклажу отпада, издвајање секундарних сировина из отпада и коришћење отпада као енергента; развој поступака и метода за одлагање отпада; санацију неуређених одлагалишта отпада; праћење стања постојећих и новоформираних одлагалишта отпада; развијање свести о управљању отпадом. Закон је ступио на снагу 23. маја 2009. године, а правним и физичким лицима је дата обавеза да своје пословање ускладе са одредбама овог Закона у року од годину дана.

Национална Стратегија Управљања Отпадом је усвојена од стране Владе РС 2003. године. У току 2009 и 2010 урађена је ревизија овог документа, која је затим и усвојена априла ове године. Национална Стратегија представља базни документ који обезбеђује услове за рационално и одрживо управљање отпадом на нивоу Републике.

ОПАСАН ОТПАД – ФАРМАЦЕУТСКИ ОТПАД

Фармацеутски отпад укључује фармацеутске производе, лекове, хемикалије враћене из употребе или одбачене, са истеклим роком трајања или контаминиране, или производе који треба да буду одбачени јер више нису потребни тј. више немају употребну вредност. У неким случајевима фармацеутски отпад је опасан отпад што

значи да има најмање једно од опасних својстава. У ширем контексту, фармацеутски отпад значиће отпад створен у току производње и промета лековима, помоћним лековитим и медицинским производима, укључујући ту и фармацеутски отпад настао у сектору пружања здравствене заштите.

Управљање фармацеутским отпадом представља поступке који обухватају: сакупљање, разврставање, обележавање и чување отпада до предаје на коначно уништење. Изузетно је важно да знамо да су произвођачи и власници фармацеутског отпада ДУЖНИ да са овим отпадом поступају као са ОПАСНИМ отпадом. Неопходно је опрезно руковање са фармацеутским супстанцама и њиховом примарном амбалажом, која такође спада у групу опасног отпада.

Апотеке у наредном периоду очекује и обавеза прикупљања неупотребљених лекова (лекови са истеклим роком трајања, расути лекови, неисправни лекови у погледу квалитета и др.) од грађана. Списак апотека биће саставни део поменутог Правилника о управљању медицинским отпадом.

Што се тиче уништавања фармацеутског отпада у Србији тренутно не постоји постројење за уништавање, али постоје компаније које се баве прикупљањем, превозом и извозом опасног отпада како би се он униш-

тио на прописан начин. Изградња спалионица (инсенератора) не представља опасност по здравље људи, као што се мисли, већ би донела велике уштеде како установама тако и држави јер би се избегли трошкови извоза (прекограничне дозволе, осигурања, транспорта, царинења...) и уништавања опасног отпада у иностранству.

ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Неопходно је информисати јавност о карактеристикама лекова са истеклим роком трајања, њиховом утицају на животну средину, као и проблему њиховог сигурног одлагања, и то:

- Опасан отпад постају сви лекови којима истекне рок трајања.

- Већина лекова не представља озбиљну претњу људима и животној средини ако се њима рукује правилно.

- Одлагање лекова треба да се изведе уз минималне трошкове са минималним ризиком, обавезно под контролом надлежних органа или институције која то организује, према јасно дефинисаним критеријумима. Одлагање лекова се не сме спроводити од стране појединца.

Апотекари, као стручњаци за лекове и најдоступнији здравствени професионалци, имаће у том сегменту изузетно важну улогу.

Конференција "Збрињавање медицинског и фармацеутског" отпада у организацији Business Info Group и недељника Време, 03. јун 2010

На конференцији су говорили министар здравља, проф. др Томица Милосављевић министар животне средине и просторног планирања, др Оливер Дулић, шеф одсека за европске интеграције, припрему и праћење међународних пројеката Министарства здравља, др Елизабет Пауновић, као и представници, здравствених установа, произвођача лекова, веледрогерија и апотекарских установа.

"Сви лекови из кућних апотека које бацимо, завршавају на отпаду, па у рекама. Познато је да немамо пречишћиваче вода, па ће таквим поступањем будуће генерације пити воду загађену цитостатицима, аналгетицима и другим лековима", казао је министар Дулић. Према његовим речима, увођење правилног поступања с баченим лековима мора да крене одмах, јер у Србији не постоји постројење у којем се збрињава фармацеутски отпад. Тренутно је паковање и извоз тог отпада једино решење, али се због економске неисплативости често спаљује или баца на депоније, што је једнако штетно. "Инсистираћемо да се направе слична постројења за уништавање фармацеутског отпада, као што постоје у више европских центара. Имамо инвеститора, политичку вољу и локације, а радимо и на објављивању листа апотека у којима ће грађани моћи да баце своје лекове са истеклим роком трајања и други фармацеутски отпад", казао је Дулић.

Професионални изглед фармацеута

Драгана Совић / ФКС

Суштина успешног бављења струком је у комуникацији. Знање без способности да се размењује, није много вредно. Са друге стране, познавање комуникација не значи много, ако је информација која се даје неважна. Током неколико протеклих деценија, научници који су проучавали комуникацију и учење, открили су многе чињенице које се могу искористити у апотекарској пракси. У том контексту, једна од веома битних компоненти на коју се у последње време све више скреће пажња, како стручне, тако и опште јавности, је и професионални изглед.

Увек треба да будемо свесни чињенице да је свако од нас амбасадор целе професије. Апотекари представљају професију а пацијенти и корисници услуга нас процењују по ономе што говоримо и како наступамо. Зато је потребно уложити напор да изгледамо професионално а оно што говоримо треба да има вредност. Ако није тако и наша лична вредност ће бити потцењена, и мало је наде да ће наше вредности бити прихваћене у пружању фармацеутских услуга.

Веома често фармацеути су у ситуацији да стручне циљеве делимично подреде "нестручним" циљевима, што се приписује улози коју фармацеут има при издавању лекова са комерцијалним ефектом. Пошто фармацеути често комбинују ове две супротне улоге, стручну наспрам комерцијалне, социолози као што су McKormack, Quinnez и Deniz мерили су у ком степену једна улога превазилази другу и како то утиче на радно окружење.

Пошло се од претпоставке да слика фармацеута као пословног човека или стручњака зависи од његовог личног односа према томе шта више жели да буде "бизнисмен" или "стручњак". Са једне стране фармацеут мора да развија пословне активности у условима малопродајног окружења да би оп-

стао у условима конкуренције, са друге стране фармацеут се понаша у складу са етичким кодексом у пружању здравствене заштите оболелима.

Према McKormackу, проблем колико добро фармацеут "жонглира" са ове две улоге, може бити коришћен као мера задовољства послом. Млади фармацеут који ради на клиници или остане на факултету неће имати таквих дилема, јер ће обављати само једну улогу: стручну. Фармацеути у јавној апотеци ће имати ову дилему.

Quinnez је детаљно објаснио сличну формулу: задовољство послом произилази из процене између очекивања две супротне улоге. Он међутим сматра да ту врсту процене треба да направи читава струка, а не појединац. Љуиннез наводи да је стручни тренинг друштвени процес у ком студенти фармације уче скуп вредности, ставова и очекивања о томе шта је фармацеутска струка и да фармацеутски факултет треба да обучи своје студенте како да успешно обављају обе улоге.

Deniz и Mettlin мисле да фармацеути могу мало тога да ураде осим да претпоставе шта су очекивања других у вези са њиховом делатношћу и да се са тиме суоче. Иако је друштво дало фармацији статус струке, чланови друштва се односе према фармацији као маргиналној професији. Таква ситуација је повезана са потенцијалном збуњеношћу, разочарањем и незадовољством фармацеута. Проблем је најочљивији у јавним апотекама. Фармацеути често своје стручне циљеве морају да подреде комерцијалним, јер се то од њих очекује. Према таквом ставу аутора, фармацеут у јавној апотеци ретко би могао да буде задовољан својим послом, а фармацеут на клиници би углавном био задовољан.

Проучавајући поменути литературу и истраживања долази се до закључка да је у

већини случајева присутно прихватање друштвених дефиниција и објашњења без испитивања да ли су фармацеути сагласни са оваквим ставовима или не. Да ли пацијенти разликују ове две улоге као супротстављене или их виде као мање више уклопљене у фармацеутску праксу? Да ли постоји нешто суштински различито у томе како се фармацеути односе према другим здравственим радницима и према пацијентима и другим корисницима? Да ли сви фармацеути, без обзира где раде, треба да имају исти став о фармацеутској пракси због сличног образовања?

Фармацеути свакако треба да контролишу како се оцењује њихово професионално ангажовање, без обзира којој су улози више наклоњени. Они треба да воде рачуна како други (лекари, пацијенти и други фармацеути) тумаче њихово понашање у односу на стручне захтеве.

Фармацеут у јавној апотеци

Резултати истраживања поменутих социолога за фармацеуте у јавним апотекама су следећи: покушавају да стручни начин размишљања пренесу у контакту са лекарима, пацијентима и другим фармацеутима; сматрају да пацијенти нису довољно упознати са улогом фармацеута у систему здравства; већина фармацеута сматра да је "стручно оно што је прописано"; жале се на подређен положај у односу на лекаре, лошу сарадњу и честе грешке у прописивању; покушавају да у односу са пацијентима и другим корисницима услуга утичу на то да га они прихвате као стручњака - уколико у томе успеју, то им представља задовољство у послу, у датом тренутку - очигледно да се осећај успеха (или неуспеха) појављује

после сваке консултације.

Клинички фармацеут

Резултати истраживања поменутих социолога за клиничке фармацеуте су следећи: задовољни су својом стручном улогом на клиници која даје могућност да се фармацеутски посао обавља без ометања; може да успостави одговарајући однос са пацијентом; са лекарима имају честе консултација и саветовања око прописивања; у окружењу у коме раде признати су као стручњаци.

Преглед и закључци

Шта је фармацеут? На жалост, сувише често рад фармацеута има мањи значај у систему здравствене заштите. Пошто је апотекарска делатност маргинализована, маргинализован је и фармацеут. Многи социолози сматрају да су управо због тога фармацеути из јавних апотека доведени у позицију да имају дилему око улоге коју треба да преузму. Ипак, овакав сценарио не мора да буде тачан из разлога што је фармацеут у суштини стручњак за лекове и све што ради треба да буде стручно.

Поштовање које фармацеут, као стручњак за лекове, примећује у међусобном односу са лекарима, пацијентима и другим фармацеутима, користи се као мера у којој је фармацеут успешан по улози коју је себи одредио. Процес дефинисања и препознавања је процес управљања. Колико је фармацеут способнији да дефинише своју професионалну улогу, то је способнији да на најбољи начин сарађује са осталим учесницима у систему здравствене заштите. Задовољство послом је управо производ те сарадње.

AD HOLDING KOMPANIJA BEOGRAD

VELEFARM

Zdravlje iznad svega

Vojvode Stepe 414a.
Telefon 011 30 90 100
Faks 011 24 60 422
www.velefarm.co.yu

PROGRAMI

domaći lekovi

uvozni lekovi

medicinska sredstva

pomoćni lekovi sredstva

laboratorijsku dijagnostiku

medicinsku opremu

dentit

veterina

POSLOVNI CENTRI

PREDUZEĆA

VELEFARM
Lekovi

VELEFARM
Medicina

VELEFARM
Prolek d.o.o.

VELEFARM
Bijeljina d.o.o.

AD Sanitarija d.o.o.
Novi Sad

